

Yine, Yeni, Yeniden " Laiklik" !

İçeriği Yazan: [Samed KOCADAMİR](#) [1] Zaman: Cts, 02/01/2010 - 01:35

Yazar: Samed KOCADAMİR

Yazının Yazıldığı Tarih: 02 Ocak 2009

Laiklik konusunu ele alman?n en iyi yolu demokrasiden yola ç?kmakt?r. Bir kelimeyi kavramak için her zaman anlam?n? bilmek yetmez, nereden geldi?inide bilmek gerekir. **Demokrasi:** Türkçeye, Frans?zca démocratie sözcü?ünden geçmi?tir. Yunanca Damos (insanlar) ve Kratos (Yönetmek) kelimelerinden olu?an "Demokrasi", insanlar? yönetmek demektir. Romal?lar ayn? sisteme "Halka ait olan" anlam?nda, Cumhuriyet demi?lerdir. Her ikisinde özgün ve gerçek anlam? ayn? olmas?na ra?men siyasi gücü eline geçirenler veya ele geçirmeye çal??an siyasi örgütler, bu iki sözcü?ü kendi i?lerine geldi?i gibi yorumlayarak ve uygulama anlay??lar? getirerek yozla?t?rm??lard?r.

Bu durum özellikle Türk halk? gibi kültürel olarak ba??ml?l??? devam eden toplumlardan meydana gelen devletlerde görülmektedir.

Demokrasinin temel de?erleri: Özgürlük, e?itlik, laiklik, adalet, sayg?, sevgi gibi kavramlar olup bunlar?n herbiri ayn? zamanda insan?n s?rf insan oldu?u için talep etti?i bir hakt?r.

Laiklik: Türkçeye, Frans?zca laïcité sözcü?ünden geçmi?tir, devlet yönetiminde herhangi bir dinin referans al?nmamas?n? ve devletin dinler kar??s?nda tarafs?z olmas?n? savunan prensiptir. Frans?zca'dan Türkçe'ye geçmi? olan "laik" sözcü?ü, "din adam? olmayan kimse; din adam? d???nda kalan halk" anlam?na gelen Latince "laicus" sözcü?ünden gelmektedir. Roma döneminde din adamlar?na "Clerici" din adam? olmayanlara da "Laici" ad? veriliyordu. Laik kelimesi Yunanca laos ismi ve laikos s?fat?ndan gelir, Latincesi laicus'tur. Laos: halk, kalabal?k, kitle demektir ve z?dd? kleros'tur. Laikos: halka ait, ruhban olmayan demektir. Laicus: dinsel olmayan, demektir ve Osmanl?cada bu terim ladini ile kar??lanm?? fakat bu tutmam??, Frans?zca laik kelimesi Türkçeye girmi?tir.

Laiklik, özünde, din alan? ile dünya ve kamu i?leri alan?n?n birbirinden ayr?lmalar?n?, birbirlerine kar??mamalar? anlam?na gelir. Bir yönetim ilkesi ya da devletin niteliklerinden biri olarak ki?ileri ilgilendiren yönüyle bir dokunulmazl?k alan? da çizer. Ki?ilerin dinsel inanç ya da inançs?zl?ktan, din buyruklar?n? yerine getirip getirmemekten dolayı? k?nanmamas?n?, ayr?m görmemesini, serbestçe ibadet edebilmesini, ibadete zorlanmamas?n? vb. öngörür.

?nsan Laik Olmaz, Devlet Laik Olur Söylemi: "Laiklik din ve devlet i?lerinin ayr?lmas? m?d?r, yoksa din ve dünya i?lerinin ayr?lmas? m??" sorusuna genellikle ümmet kültürü ile beslenmi? çevrelerle, siyasi ç?kar sa?lamak isteyen kimi oy avc?lar? "insan laik olmaz, ya dinsiz olur, yada dindar, ama devlet laik olabilir" yan?t?n? vermektedirler. ?ktidar partisi genel ba?kan? da s?k s?k bu söyleme sar?lmaktad?r.

??te dediklerinden üç tümce:

"Ki?i laik olmaz devlet laik olur.

Biz laik devletimizin laik neferleri olarak yolumuza devam ediyoruz.

Kimse bizi gölgelemeye çal??mas?n".

Bu söylemlere dikkat ettiyseniz hepsi tamamen birbiriyle çeli?en ifadelerdir. "Ç?kar sa?layan dinci siyaset odaklar?

bu hatalı algı?lamanın sürekli bir biçimde altın çizerek büyük kitlenin kafasını karıştırmayı, hatta belli bir kışkırtıcı 'ya laiklik, ya şlam' ikilemiyle karıştırmayı getirebilmişlerdir.

" Hak ve E?itlik Partisi Genel Başkanı Sn.Osman Pamuko?lu'nun laiklik ile ilgili dü?ünceleri:

"Din bir vicdan işi oldu?undan parti, dini dünya ve devlet işleri ile siyasetten ayrı tutmayı, milletimizin çağdaş medeniyet yolunda ilerlemesi için ba?lıca şart sayacaktır. Bu ülkenin çocukları dinci, dinsiz, şu mezhepten bu mezhepten diye asla ayrılamaz, bölünme sebebi ve taraf kabul edilemez. Birbirlerine rastladıklarında 'Selamünaleyküm' diyen de, 'Merhaba' diyen de bu toprağın ve bu kültürün çocuklarıdır. Bir de Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün bu konudaki söylemlerine bakalım.

• Laiklik, yalnız din ve dünya işlerinin ayrılması demek değildir. Bütün yurttaşların vicdan, tapınma ve din özgürlüğü de demektir. (1930)

• Laiklik, asla dinsizlik olmadı? gibi, sahte dindarlık ve büyücülükle mücadele kapısını açtı? için, gerçek dindarlığın gelişmesi olanağın sağlanmasıdır. (1930)

• Cumhuriyet'in temelini laik bir dünya görüşüne dayalı oldu?u hiçbir zaman unutulmamalı ve bu gerçek gözden kaçmamalıdır. Zira Türk halkı teokratik yönetimden çok acı çekmiştir. Geri kalmanın nedenleri arasında bunun önemli bir yeri vardır.(8)

• Din bir vicdan meselesidir. Herkes vicdanının emrine uymakta serbesttir. Biz dine saygı gösteririz. Dü?ünü?e ve dü?ünceye muhalif değiliz. Biz sadece din işlerini, millet ve devlet işleriyle karıştırmamaya çalışıyor, kasıt ve fiile dayanan baskı hareketlerden sakınıyoruz. (1925)

Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün söylemleri incelendiğinde aslında en kısa yoldan laikliğin tanımı anlaşılmaktadır.

Samed Kocademir

Yorumlar

Kaynak URL (09/05/2024 - 10:39 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/okur-makale/yine-yeni-yeniden-laiklik>

Bağlantılar:

[1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/samed-kocademir>